

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОРГАНІЗАЦІЯ ЛІСОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА»**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	20 Аграрні науки та продовольство
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	205 Лісове господарство
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський)
ФАКУЛЬТЕТ	Агробіотехнологічний

Біла Церква – 2019

Робоча програма навчальної дисципліни «Організація лісогосподарського виробництва» для здобувачів вищої освіти агробіотехнологічного факультету, перший (бакалаврський) рівень вищої освіти. Розробник В.А. Биба. Біла Церква: БНАУ, 2019. 23 с.

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри менеджменту
(Протокол № 1 від 28.08 2019 р.)

Завідувач кафедри менеджменту,
д-р екон. наук, доцент

Ю.С. Гринчук

Схвалено методичною комісією агробіотехнологічного факультету
(Протокол № 1 від 29.08 2019 р.)

Голова методичної комісії, доцент

В.С. Хахула

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	5
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЯ ЛІСОВОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА»	6
5. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ	7
6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
6.1. Лекції	8
6.2. Практичні заняття	11
6.3. Самостійна робота	12
6.4 Тематика індивідуальних завдань	12
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	13
8.ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	13
9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	14
10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	15

1.ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з навчальним планом на 2019–2020 навчальний рік, на вивчення дисципліни «Організація лісогосподарського виробництва» для денної форми навчання виділено всього 120 академічних годин (4 кредитів ECTS), у т.ч. аудиторних – 70 години (лекції – 28, практичні заняття – 42), самостійна робота студентів – 50 годин.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Напря́м підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 4	Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство	Нормативна	
Змістових модулів – 2	Спеціальність 205 Лісове господарство	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120		3-й	3-й
		Семестр	
		6-й	6-й
		Лекції	
		28 год.	6 год
	Освітній ступінь: бакалавр	Практичні	
		42 год.	8 год
		Самостійна робота	
		50 год	106 год
		Вид контролю: іспит	

Метою навчальної дисципліни «Організація лісогосподарського виробництва» є поглиблення теоретичних знань студентів та формування у них практичних менеджерських навичок у сфері ефективного використання лісових ресурсів за умов ринкової економіки та з урахуванням глобальних екологічних загроз.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Нормативна навчальна дисципліна «Організація лісогосподарського виробництва» базується на знаннях таких дисциплін як «Лісівництво», «Лісова таксація», «Лісовпорядкування».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Символ результатів навчання за спеціальністю «Організація лісогосподарського виробництва» відповідно до освітньо-професійної програми	Результати навчання з дисципліни
РН 2	РН 2.1. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.
РН 4.	РН 4.1. Знати організаційні основи відновлення та комплексного використання лісових ресурсів; РН 4.2. Знати шляхи підвищення ефективності виробництва; РН 4.3. Знати питання наукової організації та оплати праці, оперативного планування, фінансового забезпечення, основи аналізу виробничої діяльності, а також обліку та звітності.
РН 8	РН 8.1. Уміти застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення лісового господарства.
РН 11	РН 11.1 Уміти організовувати працю, заробітну плату, підвищення кваліфікації робітників; РН 11.2. Уміти планувати виробничу діяльність, організовувати первинний облік і складати звітність; РН 11.3. Уміти вести технічну документацію; РН 11.4. Уміти аналізувати виробничу діяльність, виявляти резерви виробництва, організовувати їх використання.
РН 12	РН 12.1. Уміти приймати управлінські рішення і організовувати їх виконання.
РН 16	РН 16.1. Демонструвати повагу до етичних принципів та формувати етичні засади співпраці в колективі.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЯ ЛІСОВОГОСПОДАРСЬКОГО»

Модуль 1. Теоретичні засади організація лісовогосподарського виробництва за умов ринкової економіки та з урахуванням глобальних екологічних загроз

Тема 1.1 Поняття та сутність організація лісовогосподарського виробництва

Тема 1.2 Системний підхід як основа прийняття рішень у організації лісовогосподарського виробництва

Тема 1.3 Ризик-менеджмент у лісовому господарстві

Тема 1.4 Організації лісовогосподарського виробництва за кризової ситуації

Тема 1.5 Сутність та основні положення концепції управління лісами на засадах сталого розвитку

Модуль 2. Організація на підприємствах лісового господарства за умов диверсифікації діяльності підприємств лісового господарства

Тема 2.1 Пріоритети організації лісовогосподарського виробництва на засадах сталого розвитку

Тема 2.2 Організації лісовогосподарського виробництва на території природно- заповідного фонду

Тема 2.3 Організація деревних лісових ресурсів з урахуванням європейських вимог до забезпечення законності походження деревини: сутність та вимоги європейського законодавства

Тема 2.4 Стратегічний менеджмент: теоретичні основи та особливості на підприємствах лісового господарства.

Тема 2.5 Організація недеревних лісових ресурсів

Тема 2.6 Конфлікти, пов'язані з лісовими ресурсами: теоретичні основи та менеджмент

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	всього	у тому числі					всього	у тому числі				
		л	п	лб	інд	СРС		л	п	лб	інд	СРС
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади організація лісовогосподарського виробництва за умов ринкової економіки та з урахуванням глобальних екологічних загроз												
Тема 1.1	8	2	2	-	-	2	-	-	-	-	-	6

Тема 1.2	10	2	4	-	-	2	-	-	-	-	-	6
Тема 1.3.	10	2	4	-	-	4	-	-	-	-	-	6
Тема 1.4	12	4	4	-	-	6	-	1	2	-	-	6
Тема 1.5	12	4	4	-	-	6		-	2	-	2	6
Разом за модуль 1	59	14	18	-	-	20	-	1	4	-	4	38
<i>Змістовий модуль 2. Організація на підприємствах лісового господарства за умов диверсифікації діяльності підприємств лісового господарства</i>												
Тема 2.1	14	2	-	-	-	2	-	1	-	-	2	8
Тема 2.2	12	2	6	-	-	2	-	1	-	-	2	6
Тема 2.3	10	2	-	-	-	4	-	1	2	-	2	6
Тема 2.4	14	2	6	-	-	4	-	-	2	-	-	8
Тема 2.5	15	2	6	-	-	4		1	-	-	-	8
Тема 2.6	12	4	6	-	-	4	-	1	-	-	-	8
Разом за модуль 2	65	14	24	-	-	20	-	5	4	-	-	44
Всього годин	120	28	42	-	10	40	118	6	8	-	10	82

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, лб – лабораторно-практичні заняття;
інд – індивідуальні завдання, СРС – самостійна робота студентів.

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Лекції

Тема і зміст лекції	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1. Теоретичні засади організація лісовогосподарського виробництва за умов ринкової економіки та з урахуванням глобальних екологічних загроз</i>	
1.1. Поняття та сутність організація лісовогосподарського виробництва Організація лісовогосподарського виробництва як наукова дисципліна. Предмет, метод, завдання організації лісовогосподарського виробництва, місце в системі природничих, технологічних і суспільних наук. Зміст дисципліни, її зв'язок з іншими дисциплінами навчального плану. Методи економічних	2

досліджень. Роль дисципліни «Організація лісовогосподарського виробництва» у формуванні фахівців лісового господарства, набутті необхідних соціально важливих і професійних знань та умінь. Порядок вивчення дисципліни. Рекомендована література.	
1.2. Системний підхід як основа прийняття рішень у організації лісовогосподарського виробництва Сутність системного підходу у менеджменті. Процес менеджменту з точки зору відкритої системи. Чинники внутрішнього та зовнішнього середовища підприємств лісового господарства, як рушійні сили впливу на ефективність використання, відтворення, охорони та збереження лісового господарства .	2
1.3. Ризик-менеджмент у лісовому господарстві Сутність понять «ризик». Ризик, як економічна категорія. Об'єкт, суб'єкт ризику. Джерела ризиків: зовнішні та внутрішні. Функції ризику. Класифікація ризиків. Галузеві ризики у лісовому господарстві: сутність та наслідки. Методи оцінювання ризиків. Процес ризик-менеджменту. Методи впливу на ризик	2
1.4. Організації лісовогосподарського виробництва за кризової ситуації Сутність поняття «криза». Причини та види криз. Негативні та позитивні наслідки криз. Криза як етап життєвого циклу підприємств. Сутність антикризового менеджменту. Діагностика кризового процесу підприємств лісового господарства в системі антикризового менеджменту. Основні домінанти антикризового менеджменту на підприємствах лісового господарства.	2
1.5. Сутність та основні положення концепції управління лісами на засадах сталого розвитку Сутність поняття «управління лісами на засадах сталого розвитку».	4

Еволюція концепції управління лісами на засадах сталого розвитку. Формування концепції управління лісами на засадах сталого розвитку в рамках міжнародних ініціатив. Основні положення та принципи концепції управління лісами на засадах сталого розвитку. Законодавче забезпечення реалізації концепції управління лісами на засадах сталого розвитку в Україні.	
Разом за змістовий модуль 1	14
<i>Змістовий модуль 2. Організація на підприємствах лісового господарства за умов диверсифікації діяльності підприємств лісового господарства</i>	
2.1. Пріоритети організації лісовогосподарського виробництва на засадах сталого розвитку Інструменти практичної реалізації основних положень концепції управління лісами на засадах сталого розвитку (критерії та індикатори, лісова сертифікація). Екологічні пріоритети організації лісовогосподарського виробництва на засадах сталого розвитку. Соціально-економічні пріоритети організації лісовогосподарського виробництва на засадах сталого розвитку.	2
2.2. Організації лісовогосподарського виробництва на території природно-заповідного фонду Сутність поняття «природно-заповідний фонд». Класифікація територій та об'єктів природно-заповідного фонду. Національне та міжнародне законодавство в галузі охорони і використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду, відтворення його природних комплексів. Особливості державного управління в галузі організації, охорони та використання природно-заповідного фонду України. Характеристика режимів територій та об'єктів природно-заповідного фонду. Особливості менеджменту лісового господарства на території природно-заповідного фонду відповідно до їх режимів. Державний кадастр територій та об'єктів природно-заповідного фонду України як складова системи моніторингу лісів на природоохоронних територіях. Особливості фінансово-економічного механізму в галузі організації, охорони та використання природно-заповідного фонду. Відповідальність за порушення законодавства в сфері охорони і використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду України.	2

2.3. Організація деревних лісових ресурсів з урахуванням європейських вимог до забезпечення законності походження деревини: сутність та вимоги європейського законодавства Вимоги до міжнародної торгівлі лісовою продукцією в контексті рішень міжнародних ініціатив щодо навколишнього середовища та сталого розвитку. Міжнародне, зокрема, європейське законодавство щодо забезпечення законності походження деревини. Зміст та вимоги регламенту ЄС №995/2010 щодо забезпечення законності походження деревини. Сутність та складові системи належної перевірки (анг.«Due Diligence System») відповідно до регламенту ЄС №995/2010.	2
2.4. Організація деревних лісових ресурсів з урахуванням європейських вимог до забезпечення законності походження деревини: вплив ініціатив ЄС на лісову галузь України Вплив нормативних ініціатив ЄС на лісову галузь України. Система контролю руху деревини, як засіб підтвердження законності лісозаготівель та стеження за просуванням лісопродукції по ланцюгу постачання: сутність, міжнародний досвід функціонування та перспективи розвитку в Україні. FSC-сертифікація, як ринкова вимога щодо забезпечення законності походження деревини.	2
2.5 Організація недеревних лісових ресурсів Сутність поняття «недеревні лісові ресурси»: національні та міжнародні підходи до трактування. Класифікація недеревних лісових ресурсів. Значення недеревних лісових ресурсів у контексті сталого розвитку лісового господарства. Обсяги та динаміка використання недеревних лісових ресурсів на міжнародному та національному рівнях. Законодавче забезпечення використання недеревних лісових ресурсів в Україні. Особливості планування та організації використання недеревних лісових ресурсів відповідно до національного законодавства (загальне та спеціальне використання лісових ресурсів). Перспективи використання недеревних лісових ресурсів в Україні.	2
2.6 Конфлікти, пов'язані з лісовими ресурсами: теоретичні основи та менеджмент Сутність поняття «конфлікт». Джерела, види конфліктів. Природа конфліктів. Причини виникнення конфліктів, пов'язаних із лісовими ресурсами.	4

Структурні та процесуальні атрибути конфліктів, пов'язаних із лісовими ресурсами. Класифікація конфліктів, пов'язаних із лісовими ресурсами. Екологічний, економічний та соціальний ефекти конфліктних ситуацій, пов'язаних із лісовими ресурсами та лісогосподарською діяльністю. Шляхи пом'якшення (вирішення) конфліктів, пов'язаних із лісовими ресурсами.	
Разом за змістовий модуль 2	14
Всього	28

6.2. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1. Теоретичні засади організація лісового господарського виробництва за умов ринкової економіки та з урахуванням глобальних екологічних загроз</i>		
1	Оцінювання ефективності інвестиційних проектів у лісовому господарстві (на прикладі створення плантацій із енергетичної верби)	4
2	Сенситивний аналіз інвестиційного проекту (на прикладі створення плантацій із енергетичної верби)	4
3	Застосування теорії ігор для обґрунтування рішень у організації лісового господарського виробництва	4
4	Оцінювання ризику реалізації продукції лісогосподарським підприємством на основі статистичного методу	6
Разом за змістовий модуль 1		18
<i>Змістовий модуль 2. Організація на підприємствах лісового господарства за умов диверсифікації діяльності підприємств лісового господарства</i>		
5	Особливості функціонального зонування природно-заповідних територій та підходи до їх збереження і використання (на прикладі біосферного заповідника)	6
6	Планування лісогосподарської діяльності в контексті вимог стандарту для сертифікації системи лісоуправління за схемою FSC	6
7	Законодавчі засади механізму реалізації необробленої деревини в Україні	6
8	Інструменти забезпечення невиснажливого використання недеревних лісових ресурсів	6
Разом за змістовий модуль 2		24
Всього		42

6.3. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1. Теоретичні засади організація лісового господарського виробництва за умов ринкової економіки та з урахуванням глобальних екологічних загроз.</i>		
1	Наукова організація праці. Система Тейлора	4
2	Лісогосподарські підприємства різного відомчого підпорядкування	4
3	Особливості визначення виробничої потужності лісогосподарського підприємства	4
4	Правові аспекти впровадження норм виробітку	4
5	Тарифна система. Статистична звітність на підприємствах лісового господарства	6
Разом за змістовий модуль 1		22
<i>Змістовий модуль 2. Організація на підприємствах лісового господарства за умов диверсифікації діяльності підприємств лісового господарства</i>		
6	Генеральна угода. Галузева угода	4
7	Методичні вказівки з відведення і таксації лісосік	4
8	Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів	4
9	Книга лісових культур. Санітарні правила	4
10	Ціноутворення. Зміст бізнес-плану	6
11	Організаційні особливості електронного обліку деревини	6
Разом за змістовий модуль 2		28
Всього годин		50

6.4. ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Полягає у написанні та захисті творчої роботи за обраною з запропонованих тем:

1. Стан та перспективи плантаційного лісовирощування в Україні.
2. Стан і перспективи ринку необроблених та оброблених лісоматеріалів.
3. Перспективи використання деревини для енергетичних потреб України.
4. Особливості громадського лісогосподарювання у різних країнах світу.
5. Перспективи використання корисних властивостей лісів для цілей екологічного (зеленого) туризму.
6. Сучасний стан та перспективи використання недревних лісових

ресурсів в Україні.

7. Лісова сертифікація як інструмент забезпечення менеджменту лісових ресурсів на засадах сталого розвитку.

8. Інновації ж фактор підвищення ефективності та конкурентоспроможності підприємств лісового господарства.

9. Розвиток лісової галузі України в контексті вимог регламенту ЄС № 995/2010 щодо забезпечення законності походження деревини.

10. Підходи до збереження біорізноманіття у процесі лісогосподарської діяльності.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання ґрунтуються на принципах студентоцентризму та індивідуально-особистісного підходу; реалізуються через навчання на основі досліджень, посилення творчої спрямованості у формі комбінації лекцій, практичних занять, самостійної роботи з використанням елементів дистанційного навчання, в тому числі в системі Moodle.

Під час лекційного курсу застосовуються репродуктивний та пояснювально-ілюстративний методи (лекція-презентація, лекція-дискусія). Широко використовується метод проблемного викладення матеріалу.

На практичних заняттях використовується здебільшого евристичний або дослідницький методи навчання. Заняття проводяться у вигляді практикумів з елементами стратегій критичного мислення (мозковий штурм, рольові ігри, дискусія, круглий стіл, інтерактивна групова робота). Застосування цих форм і методів дає можливість значно активізувати навчальний процес з дисципліни, систематизувати і поглибити знання, уміння та навички у здобувачів.

8. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінка за лекційне заняття виставляється за активність студента в дискусії, якість конспекту.

Оцінку на практичному занятті студент отримує за виконані практичні роботи, командні проекти, зроблені доповіді, презентації, творчі завдання, дослідження, есе, активність під час дискусій.

Під час модульного та підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тести.

9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за чотирирівневою шкалою – «2», «3», «4», «5».

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

ЗА ЧОТИРИРІВНЕВОЮ ШКАЛОЮ

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано завдання. Водночас здобувач вищої освіти має продемонструвати вміння аналізувати і оцінювати явища, факти і процеси, застосовувати наукові методи для аналізу конкретних ситуацій, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів, докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Добре»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано 75 % завдань. Водночас здобувач вищої освіти виявляє навички аналізувати і оцінювати явища, факти і події, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів та докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Задовільно»	Отримують за роботу, в якій правильно виконано 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти не виявив вміння аналізувати і оцінювати явища, факти та недостатньо обґрунтував твердження та висновки, недостатньо орієнтується у навчальному матеріалі.
«Незадовільно»	Отримують за роботу, в якій виконано менш як 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти демонструє невміння аналізувати явища, факти, події, робити самостійні висновки та їх обґрунтувати, що свідчить про те, що студент не оволодів програмним матеріалом.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою. Вона обчислюється як середнє арифметичне значення (САЗ) всіх отриманих студентом оцінок з наступним переведенням їх у бали за такою формулою:

$$БПК = \frac{САЗ \times \max ПК}{5},$$

де *БПК* – бали з поточного контролю; *САЗ* – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок (з точністю до 0,01); *max ПК* – максимально можлива кількість балів з поточного контролю.

Відсутність студента на занятті у формулі приймається як «0».

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90-100	A	Відмінно	

82-89	B	Добре	Зараховано
75-81	C		
64-74	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1-34	F	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням	

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти за підсумкового контролю «іспит»

Види робіт	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	ІНДЗ	Підсумковий контроль	Загальний бал
Максимально можлива кількість балів	10	10	10	30	10	30	100

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Василенко В. О. Антикризове управління підприємством : навч. посіб. / В. О. Василенко. – [2-е вид.]. – К. : Центр навч. літератури, 2005. – 504 с.
2. Донець Л. І. Економічні ризики та методи їх вимірювання : навч. посіб. / Л. І. Донець. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 312 с.
3. Землекористування: еколого-економічні проблеми, конфлікти, планування : навч. посіб. / [І. П. Соловій, О. Т. Іванишин, В. В. Лавний та ін.]. – Львів : Афіша, 2005. – 400 с.
4. Лук'янова В. В. Економічний ризик : навч. посіб. / В. В. Лук'янова, Т. В. Головач. – К. : Академвидав, 2007. – 462 с.
5. Рябчук В. П. Недеревна продукція лісу : підруч. / В. П. Рябчук. – Львів : Світ, 2006. – 310 с.
6. Участь громадськості в управлінні лісовим господарством : практ. посіб. / [Кравець П. В., Павліщук О. П., Розвод С. В. та ін.]; за ред. П. В. Кравця. – К. : Компринт, 2012. – 56 с.
7. Як громадяни управляють лісами. Досвід громадського лісогосподарювання у різних країнах світу : Швейцарсько-український проект розвитку лісового господарства в Закарпатті FORZA. – Львів : ТОК «Галицька видавнича спілка», 2010. – 63 с.

Додаткова література

8. Довідник з лісового фонду України за матеріалами державного обліку лісів станом на 01.01.2011 року. – Ірпінь, 2012. – 130 с.
9. Іванюта С. М. Антикризове управління : навч. посіб. / С. М. Іванюта. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 288 с.
10. Кіндрацька Г. І. Стратегічний менеджмент : навч. посіб. / Г. І. Кіндрацька. – К. : Знання, 2010. – 406 с.
11. Костюкевич Р. М. Інвестиційний менеджмент : навч. посіб. [для студ. напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент»] / Р. М. Костюкевич. – Рівне : НУВГП, 2011. – 270 с.
12. Мартиненко М. М. Стратегічний менеджмент : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / М. М. Мартиненко, І. А. Ігнатієва. □ К. : Каравела, 2006. – 320 с.
- безпеки в регіоні Східної Європи» (2012 р.) / Е. Массей [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.osce.org/uk/ukraine/104020?download=true>.
13. Михайлова Л. І. Інноваційний менеджмент : навч. посіб. / Л. І. Михайлова, С. Г. Турчіна. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 248 с.
14. Осовська Г. В. Стратегічний менеджмент: теорія та практика : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Г. В. Осовська, О. Л. Іщук, І. В. Жалінська. – К. : Кондор, 2003. – 196 с.
15. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства : навч. посіб. / Г. В. Савицька. – [3-тє вид.]. – К. : Знання, 2007. – 668 с.
16. Скібіцька Л. І. Конфліктологія : навч. посіб. / Л. І. Скібіцька. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 384 с.
17. Скібіцький О. М. Антикризовий менеджмент : навч. посіб. / О. М. Скібіцький. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 568 с.
18. Сторожук В. Ф. Порівняльний аналіз лісового законодавства України та пов'язаних з ним правових актів на відповідність до законодавчої бази Європейського Союзу з питань сталого управління лісами : аналітичний звіт / В. Ф. Сторожук [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.fleg.org.ua>.
19. Стратегічний менеджмент : підруч. / [І. М. Писаревський, О. М. Тищенко, М. М. Покоłodна, Н. Б. Петрова]. – Харків : ХНАМГ, 2009. – 287 с.
20. Талерт Л. Організація роботи з громадськістю у лісовому господарстві : метод. посіб. / Л. Талерт, Л. Полякова. – К. : Атіка, 2008. – 140 с.
21. Томпсон А. А. Стратегический менеджмент. Концепции и ситуации для анализа / А. А. Томпсон, А. Дж. Стріклэнд ; [пер. с англ.]. – 12-е изд. – М. : «Вильямс», 2006. – 928 с.
22. Шматков Н. Европейское законодательство по древесине: Регламент (ЕС) №995/2010, Имплементационный регламент №607/2012,

Делегированный регламент №363/2012, Руководство по применению Регламента (ЕС) №995/2010 и подзаконных актов по древесине (полные тексты и часто задаваемые вопросы с комментариями WWF) / Н. Шматков. – М. : Всемирный фонд дикой природы (WWF), 2013. – 71 с.

Інформаційні ресурси

1. Лісовий і мисливський журнал. – Режим доступу: <http://www.ekoinform.com.ua>.
2. Наукова бібліотека Національного університету біоресурсів і природокористування України. – Режим доступу: <http://library.nubip.edu.ua>.
3. Національна бібліотека ім. В.І.Вернадського. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>.
4. Нормативно-правова база України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>.
5. Сталій розвиток лісового господарства в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfmu.org.ua>.
6. International Union for Conservation of Nature. – Available on: <http://www.iucn.org>.
7. Ministerial conferences on the Protection of Forests in Europe. – Available on: http://foresteurope.org/ministerial_conferences.
8. Forest Stewardship Council. – Available on: <https://ic.fsc.org/index.htm>.
9. Programme for the Endorsement of Forest Certification. – Available on: <http://www.pefc.org>.
10. World Wide Fund For Nature. – Available on: http://wwf.panda.org/uk/wwf_ukraine_uk.
11. Journal «Forest Ecology and Management». – Available on: <http://www.sciencedirect.com/science/journal/03781127>.
12. Електронний навчальний курс «Менеджмент лісових ресурсів» за адресою <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1789> (доступ лише для зареєстрованих користувачів).